

החלטת סגן הממונה על המשמעת – פסק דין

1. הנקבל הינו תלמיד בחוגים לחשבונאות וניהול. על פי כתב הקובלנה שהוגש נגדו, במסגרת הקורס "שיטות מחקר אמפירי" היה על הנקבל להגיש מטלת בית סופית שמשקלה 70% מהציון הסופי בקורס. במסגרת מטלה זו התבקשו התלמידים להעלות רעיון מחקר, להציע מערכי מחקר מתאימים, לנתח נתונים ועוד. הודגש לתלמידים כי המטלה מחליפה את מבחן הקורס, כי ההגשה הינה ביחידים, וכי על העבודה להיות עצמאית. מטלתו של הנקבל עוררה חשד מיידי – שכן חלק מהניתוחים שנעשו כלל לא נלמדו בקורס. מבירור שנערך מול הנקבל התברר כי הוא אינו בקיא כלל בפרטי המטלה, ובסופו של הבירור התגלה כי הנקבל הגיש עבודה אותה לא כתב. על פי כתב הקובלנה, במעשה זה עבר הנקבל עבירות של הונאה בעבודה והפרת הוראות בעבודה (עבירות לפי סעיפים 29.3 ו-29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח) (להלן: התקנון)).
2. הנקבל הודה במעשים המיוחסים לו בכתב הקובלנה, ואני מרשיע אותו על פי הודאתו בעבירות המנויות בכתב הקובלנה.
3. ביום 11.10.2020 התקיים דיון טיעונים לעונש. הקובלת עתרה לעונש של חמש שנות הרחקה מהאוניברסיטה. מעבר לעונשי החובה המנויים בתקנון בקשר לעבירת ההונאה (פסילה והרחקה לשנה; ראו ס' 30 א ו-32 לתקנון), נטען כי נדרש עונש משמעותי לאור נסיבות המקרה החמורות. כנגד הנקבל הוגש כתב קובלנה קודם, בקשר לאותו קורס, "שיטות מחקר אמפירי" (ד-2020-39; ראו החלטתו של סגן הממונה על המשמעת, פרופ' חורי, מיום 5.9.2020). באותו מקרה, הנקבל הורשע על פי הודאתו בעבירה של הפרת הוראות בשל עבודה במשותף; וזוכה מעבירת ההונאה. בגזר הדין נפסל הקורס וכן ניתן עונש של הרחקה על תנאי. לטענת הקובלת, יש חומרה יתרה בכך שמדובר בעניינו בעבירת ההונאה, שנעשתה תוך כדי ההליך המשמעותי הקודם (ולאחר הודאתו של הנקבל בהפרת הוראות בהליך האחר), ובאותו קורס ממש. התנהגות זו מבטאת זלזול בוטה בקורס ובכללי המשמעת, ומצדיקה ענישה בהתאם.¹
4. הנקבל טען באמצעות מייצגו לעונש הקבוע בתקנון, של שנת הרחקה מהאוניברסיטה. לדבריו, החומרה במעשיו ברורה לו, והוא מתחרט על מעשיו. הוא נרשם באיחור לקורס החוזר ונסחף ללחץ. הנקבל הדגיש את החומרה שבעונש לו עתרה הקובלת, ואת הפגיעה בו, שכן הוא כבר השלים חלק משמעותי מהתואר בממוצע טוב יחסית.
5. החלטתי לגזור על הנקבל עונש של הרחקה בפועל מהאוניברסיטה למשך שנתיים (בנוסף לפסילת הקורס ולעונש על תנאי, כפי שיפורט להלן). עונש זה הוא עונש חמור. יש לו השלכות לא-פשוטות על הנקבל ועל מהלך חייו. אך הוא הולם את החומרה היתרה בהפרה שבמקרו.
6. העבירה אותה עבר הנקבל מצויה במדרג החמור ביותר של עבירות ההונאה. ביצועה של העבירה תוך כדי ההליך המשמעותי האחר מעיד על כך כי אין מדובר בעניינו במעידה חד פעמית או בטעות רגעית בשיקול דעת. מדובר בהפרה מחושבת, מתמשכת ומכוונת של הוראות התקנון, תוך מודעות מלאה לקיומו של התקנון, להליכי המשמעת, ולאפשרות של ענישה בשל הפרה. הפרה כזו מצדיקה עונש הולם. קשה להתעלם גם מהרקע לביצוע העבירה. בתקופה שבה האוניברסיטה עוברת ללמידה מרחוק יש חשיבות מיוחדת להקפדה על הוראות התקנון בכל הקשור למטלות הבית (וראו גם החלטה בעניין ד-2020-46 מיום 5.8.2020).

¹ בשולי הדברים אעיר כי הקובלת הגישה ערעור על הזיכוי מעבירת ההונאה בתיק ד-2020-39, וכי הקובלת לא עתרה להפעלת הענישה על-תנאי באותו תיק במקרו, שכן העבירה בעניינו נעשתה טרם מתן ההחלטה בתיק ד-2020-39.

7. לאור האמור לעיל, אני גוזר את עונשו של הנקבל כדלקמן:

- א. פסילת הקורס "שיטות מחקר אמפירי".
- ב. הרחקה בפועל מן האוניברסיטה לארבעה סמסטרים, שתחל בסמסטר א' של שנה"ל תשפ"א ותסתיים בסוף סמסטר ב' של שנת תשפ"ב.
- ג. הרחקה על תנאי מן האוניברסיטה של ארבעה סמסטרים למשך שלוש שנים, מיום החזרה ללימודים.

ניתן היום, 15.10.2020, בהיעדר הצדדים. פסק הדין יפורסם ללא ציון שמו של הנקבל.

S. Lavie

ד"ר שי נ. לביא

ס' הממונה על המשמעת